

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

Факультет журналістики

Кафедра міжнародної журналістики

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи

О.Б. Жильцов

2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Європейські медіастудії

для студентів

спеціальності	061 Журналістика
рівня вищої освіти	першого (бакалаврського)
освітньої програми	061.00.05 Міжнародна журналістика

Київ – 2025

Розробник:

Гондюл Олександра Дмитрівна, викладач кафедри міжнародної журналістики

Викладач:

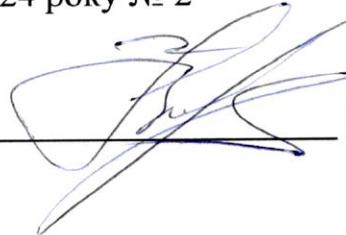
Мураховський Денис Анатолійович, викладач кафедри міжнародної журналістики

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри міжнародної журналістики Факультету журналістики

Протокол від «5» вересня 2024 року № 2

Завідувач кафедри

міжнародної журналістики

Віталій ТЕРЕЦУК

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми 061.00.05 Міжнародна журналістика

_____. _____. 2024 р.

Гарант освітньої програми

Ольга БИКОВА

Робочу програму перевірено

_____. _____. 2024 р.

Заступник декана

Вікторія СОШИНСЬКА

Пролонговано:

на 20²⁵/20²⁶ н.р. (В.Терещук). «27» 08 20²⁵р., протокол № 1

на 20__/20__ н.р. _____ (_____). «__» _____ 20__р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____). «__» _____ 20__р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____). «__» _____ 20__р., протокол №__

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання
	денна
Вид дисципліни	вибіркова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів/годин	4 / 120
Курс	4
Семестр	7
Кількість змістових модулів за розподілом	4
Обсяг кредитів	4
Обсяг годин, в тому числі:	120
<i>Аудиторні</i>	56
<i>Модульний контроль</i>	8
<i>Самостійна робота</i>	56
Форма семестрового контролю	Залік

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Європейські медіастудії» покликана формувати розуміння теоретичних засад та історичних аспектів взаємозв'язків медіа з суспільством, економікою, політикою, правом, а також шляхи застосування медіа у цих галузях, розуміння особливостей цих типів взаємодії в країнах Європи та чинників, що впливають на їх зміни, а також вироблення відповідних практичних навичок.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретичні засади та практичні аспекти розвитку сучасних європейських медіастудій, їх особливостей, ролі глобалізації та цифрових технологій на їх трансформацію.

Метою викладання навчальної дисципліни «Європейські медіастудії» є формування у студентів системи знань щодо історії та сучасного стану дослідження медіа у європейських країнах, відслідковування тенденцій розвитку сучасних медіа у синергії з іншими галузями.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Європейські медіастудії»:

- засвоєння студентами особливостей вивчення медіастудій та політичних, соціальних та економічних чинників, що впливають на їх розвиток,
- вивчення інструментів та моделей медіастудій у різних європейських країнах,
- дослідження особливостей медіастудій в Україні,
- визначення ролі медіастудій в сучасному розвитку держав,
- аналіз взаємозв'язку медіа та інших ключових галузей країн Європи,
- виявлення особливостей впливу цифрових технологій на трансформацію медіастудій.

Дисципліна розглядається в єдиному контексті національних пріоритетів і національної безпеки України.

Впродовж вивчення дисципліни, студенти отримують такі **компетентності** відповідно до освітньої програми «Міжнародна журналістика»:

загальні:

- **ЗК-02** Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- **ЗК-04** Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- **ЗК-05** Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.
- **ЗК-07** Здатність працювати в команді.
- **ЗК-11** Здатність спілкуватись державною мовою.
- **ЗК-12** Здатність спілкуватись іноземною мовою.

фахові:

- **ФК-02** Здатність формувати інформаційний контент.

- **ФК-09** Здатність оперативно збирати інформацію, дотримуватись балансу думок, працювати з джерелами, взаємодіяти з аудиторією.
- **ФК-16** Здатність до професійного комунікування з урахуванням норм міжнародного дипломатичного етикету, культурних норм та стереотипів країни, у якій здійснюється професійна діяльність.
- **ФК-17** Здатність застосовувати основні поняття міжнародної інформації та комунікації, вміння використовувати сучасні джерела отримання інформації в умовах міжкультурної комунікації.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

У результаті вивчення навчальної дисципліни **здобувач повинен знати:**

- особливості історичного розвитку медіастудій у світі та європейських країнах зокрема;
- основні формати відносин медіа з іншими галузями у європейських країнах;
- специфіку взаємодії медіа з іншими галузями у різних країнах на основі кейсів;
- наслідки впливу цифрових технологій на медіастудії;
- інструменти дослідження трендів щодо медіастудій.

уміти:

- визначати схожості і відмінності у взаємодії медіа та політики, економіки, суспільних чинників, бізнесу, філософії тощо;
- досліджувати чинники, що визначають розвиток медіастудій у різних країнах;
- розуміти та пояснити як формується взаємодія медіа з іншими галузями і яким чином та на що впливає;
- проаналізувати особливості медіастудій України в контексті питання взаємодії медіа і політики;
- зазначити особливості медіастудій на прикладі конкретних країн Європи;
- застосовувати на практиці знання щодо впливу цифрових технологій на медіастудії.

Впродовж вивчення дисципліни мають бути досягнуті такі **програмні результати навчання** відповідно до опису освітньої програми «Міжнародна журналістика»:

- **ПРН02** Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної кампанії;
- **ПРН04** Виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел;
- **ПРН07** Координувати виконання особистого завдання із завданнями колег;
- **ПРН13** Передбачати реакцію аудиторії на інформаційний продукт чи на інформаційні акції, зважаючи на положення й методи соціальнокомунікаційних наук;
- **ПРН16** Планувати свою роботу та роботу колег, спрямовану як на генерування інформаційного контенту, так і створення медіапродукту, а також його промоцію;

- **ПРН19** Визначати актуальність міжнародної проблематики медіа-продуктів, реалізовувати професійну універсальність у тематичному полі ЗМІ;
- **ПРН20** Уміти збирати, обробляти й упорядковувати великий обсяг інформації про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики держав певного регіону.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторні					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1							
Особливості розвитку міжнародних медіастудій							
Тема 1. Міжнародні медіастудії: термінологія, дослідження, персоналії	8	2	2	2			2
Тема 2. Роль медіастудій та моделі впливу на різні галузі в сучасному суспільному розвитку	20	2	4	4			10
<i>Модульний контроль</i>	2						
Разом	30	4	6	6			12
Змістовий модуль 2							
Європейські медіастудії в історичному контексті							
Тема 3. Європейські медіастудії: історичний контекст становлення та розвитку	8	2	2	2			2
Тема 4. Європейські медіастудії: особливості взаємодії медіа з іншими галузями у XIX–XX століттях	18	2	4	2			10
<i>Модульний контроль</i>	2						
Разом	28	4	6	4			12
Змістовий модуль 3							
Сучасний стан розвитку європейських медіастудій							
Тема 5. Європейські медіастудії: сучасні інструменти трансформацій, посилення та впливу	14	2	2	2			8
Тема 6. Європейські медіастудії: особливості взаємодії медіа з іншими галузями у сучасному світі	20	2	4	4			10
<i>Модульний контроль</i>	2						
Разом	36	4	6	6			18
Змістовий модуль 4							
Європейські медіастудії та тенденції майбутнього							
Тема 7. Тенденції майбутнього розвитку європейських медіастудій	24	2	6	2			14
<i>Модульний контроль</i>	2						
Разом	26	2	6	2			14
РАЗОМ	120	14	24	18			56

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1

Особливості розвитку міжнародних медіастудій

Тема 1. Міжнародні медіастудії: термінологія, дослідження, персоналії)

Поняття «медіастудії», «міжнародні медіастудії». Аналіз наукових робіт щодо медіастудій. Аналіз публіцистичних праць про медіастудії. Ключові науковці-дослідники медіастудій.

Рекомендовані джерела: основні – 1, 2, 3, 4, додаткові – 2, 4, 6, 10.

Тема 2. Роль медіастудій та моделі впливу на різні галузі в сучасному суспільному розвитку

Вплив розвитку медіастудій на становлення суспільства. Стратегії дослідження медіа. Типи медіасистем. Вплив медіа на інші галузі. Моделі впливу медіа на інші галузі.

Рекомендовані джерела: основні – 1, 2, 3, 4, додаткові – 2, 4, 6, 10.

Змістовий модуль 2

Європейські медіастудії в історичному контексті

Тема 3. Європейські медіастудії: історичний контекст становлення та розвитку

Поняття «європейські медіастудії». Науковці, що досліджували медіастудії. Історичні етапи становлення європейських медіастудій. Аналіз розвитку медіастудій в різних країнах Європи. Порівняльна характеристика розвитку медіастудій різних країн Європи.

Рекомендовані джерела: основні – 4, 6, 7 додаткові – 6, 10, 11, 12.

Тема 4. Європейські медіастудії: особливості взаємодії медіа з іншими галузями у XIX–XX століттях

Взаємодія медіа з різними галузями у 19-20 столітті на прикладі різних європейських держав. Ключові галузі і їх вплив на розвиток європейських держав у 19-20 столітті. Вплив медіа на ці процеси.

Рекомендовані джерела: основні – 4, 6, 7 додаткові – 6, 10, 11, 12.

Змістовий модуль 3

Сучасний стан розвитку європейських медіастудій

Тема 5. Європейські медіастудії: сучасні інструменти трансформації, посилення та впливу

Цифрові технології та медіастудії. Гейміфікація та медіастудії. Глобалізація та медіастудії. Соціальні мережі і медіастудії.

Тема 6. Європейські медіастудії: особливості взаємодії медіа з іншими галузями у сучасному світі

Медіа і політика. Медіа і право. Медіа і культура. Медіа і філософія. Медіа і психологія. Медіа і соціологія. Медіа і економіка. Медіа і бізнес. Дослідження взаємозв'язків на прикладі різних держав Європи.

Рекомендовані джерела: основні – 1, 3, 5, 6, додаткові – 4, 5, 9, 11, 13.

Змістовий модуль 4
Європейські медіастудії та тенденції майбутнього

Тема 7. Тенденції майбутнього розвитку європейських медіастудій

Медіафахівці і медіастудії. Науковці та медіастудії. Освітяни та медіастудії. Інноватори та медіастудії. Тренди 2023 року. Прогнози тенденцій розвитку медіастудій на наступні 5 років.

Рекомендовані джерела: основні – 4,5,7, додаткові – 1,3,7,8,13.

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студента

№	Вид діяльності	Максимальна кількість балів за	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
			Кількість одиниць	Максимальна кількість балів						
1.	Відвідування лекцій	1	2	2	2	2	2	2	1	1
2.	Відвідування семінарських занять	1	3	3	3	3	3	3	3	3
3.	Робота на семінарському занятті	10	3	30	3	30	3	30	3	30
4.	Відвідування практичних занять	1	3	3	2	2	3	3	1	1
5.	Робота на практичному занятті	10	3	30	2	20	3	30	1	10
6.	Виконання завдання з самостійної роботи	5	1	5	1	5	2	10	1	5
7.	Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом			-	98	-	87	-	103	-	75
Максимальна кількість балів: 363										
Коефіцієнт: $363 / 100 = 3,63$										

6.2. Завдання для самостійної роботи

№ тем и	Завдання для самостійної роботи	К-ть годин	Бали
<i>Змістовий модуль 1</i>			
1	Підготовка до семінарського заняття	2	–
2	Підготовка до семінарських занять	4	–
	Побудова інформаційного повідомлення та пропозиції до міжнародного медіа щодо створення спільного спецпроєкту про Україну. Створення презентації з перевагами такої колаборації.	6	5
<i>Змістовий модуль 2</i>			
3	Підготовка до семінарського заняття	2	–
4	Підготовка до семінарських занять	4	–

	Створення таймлайну розвитку досліджень про медіа в Європі. Посилення таймлайну особливостями та інструментами взаємодії медіа з іншими галузями у 19-20 столітті.	6	5
Змістовий модуль 3			
5	Підготовка до семінарського заняття	2	–
	Здійснити порівняльний аналіз розвитку медіастудій в двох країнах Європи на вибір. Створити когнітивну карту спільних аспектів та закономірностей щодо цих держав.	6	5
6	Підготовка до семінарських занять	4	–
	Проаналізувати статус розвитку медіастудій в Україні та виявити ключові аспекти, які можна запозичити для аналізу з досвіду інших країн. Провести SWOT-аналіз трансформацій українських медіастудій.	6	5
Змістовий модуль 4			
7	Підготовка до семінарських занять	6	–
	Визначити 10 ключових трендів, що впливають на європейські медіастудії. Створити за допомогою кількох сценаріїв бачення подальшого розвитку європейських медіастудій. Проаналізувати потенційний вплив на європейських регіон від посилення медіастудій через три рівні: <ul style="list-style-type: none"> ● Impact – довготривалий вплив ● Outcome – середньостроковий вплив ● Output – швидкий результат і вплив тут і зараз 	8	5

Критерії оцінювання самостійних робіт:

- Аналітичність – 1 бал
- Висловлення власної думки – 1 бал
- Творчий підхід до виконання – 1 бал
- Відсутність плагіату при перевірці – 1 бал
- Посилання на використані джерела – 1 бал

Сума: 5 балів.

6.3. Форма проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється у вигляді тестування. Максимальна кількість балів за модульну контрольну роботу становить 25 балів.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Форма проведення семестрового контролю — залік.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- *Методи усного контролю*: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, залік.
- *Методи письмового контролю*: модульне письмове тестування, підсумкове письмове тестування.
- *Комп'ютерного контролю*: тестові програми.
- *Методи самоконтролю*: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- систематичність відвідування занять;
- своєчасність виконання навчальних та індивідуальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних та індивідуальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності;
- виконання тестових завдань.

6.5. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	90–100
Дуже добре	82–89
Добре	75–81
Задовільно	69–74
Достатньо	60–68
Незадовільно	0–59

7. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТКА ДИСЦИПЛІНИ

Разом 120 год.: лекції — 14 год., семінарські заняття — 24 год., практичні заняття — 18 год., самостійна робота — 56 год., модульний контроль — 8 год.

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI	VII	VII
Модулі (назви, бали)	Змістовий модуль 1. Особливості розвитку міжнародних медіастудій (98 балів)		Змістовий модуль 2. Європейські медіастудії в історичному контексті (87 балів)		Змістовий модуль 3. Сучасний стан розвитку європейських медіастудій (103 бали)		Змістовий модуль 4. Європейські медіастудії та тенденції майбутнього (75 балів)	
Теми	1	2	3	4	5	6	7	
Теми лекцій	Лекція 1. Міжнародні медіастудії: термінологія, дослідження, персоналії (1 бал)	Лекція 2. Роль медіастудій та моделі впливу на різні галузі в сучасному суспільному розвитку (1 бал)	Лекція 3. Європейські медіастудії: історичний контекст становлення та розвитку (1 бал)	Лекція 4. Європейські медіастудії: особливості взаємодії медіа з іншими галузями у XIX–XX століттях (1 бал)	Лекція 5. Європейські медіастудії: сучасні інструменти трансформацій, посилення та впливу (1 бал)	Лекція 6. Європейські медіастудії: особливості взаємодії медіа з іншими галузями у сучасному світі (1 бал)	Лекція 7. Тенденції майбутнього розвитку європейських медіастудій (1 бал)	
Теми семінарських занять	Семінарське заняття 1. Історичні процеси дослідження медіастудій (11 балів) Семінарське заняття 2. Медіастудії в контексті розвитку масмедіа. Преса, телебачення, радіо (11 балів)	Семінарське заняття 3. Кросмедійні медіа як напрям дослідження (11 балів)	Семінарське заняття 4. Європейські медіа та їх взаємодія з політикою, суспільними процесами (11 балів) Семінарське заняття 5. Європейські медіа та їх взаємодія з правом (11 балів)	Семінарське заняття 6. Європейські медіа та їх взаємодія з економікою, бізнесом (11 балів)	Семінарське заняття 7. Європейські медіа та їх взаємодія з психологією, соціологією (11 балів) Семінарське заняття 8. Європейські медіа та їх взаємодія з філософією (11 балів)	Семінарське заняття 9. Європейські медіа та їх взаємодія з культурою, креативними індустріями (11 балів)	Семінарське заняття 10. Європейські медіастудії та цифрові технології і соцмережі (11 балів) Семінарське заняття 11. Європейські медіастудії та впровадження гейміфікації (11 балів) Семінарське заняття 12. Дослідження тенденцій майбутнього європейських медіастудій (11 балів)	

Теми практичних занять	Практичне заняття 1. Моделі впливу медіа на суспільство (11 балів)	Практичне заняття 2. Моделі впливу медіа на політику (11 балів) Практичне заняття 3. Моделі впливу медіа на право (11 балів)	Практичне заняття 4. Моделі впливу медіа на економіку (11 балів)	Практичне заняття 5. Моделі впливу медіа на бізнес (11 балів)	Практичне заняття 6. Моделі впливу медіа на психологію та соціологію (11 балів)	Практичне заняття 7. Моделі впливу медіа на філософію (11 балів) Практичне заняття 8. Моделі впливу медіа на культуру (11 балів)	Практичне заняття 9. Моделі впливу медіа на посилення глобалізації (11 балів)
Самостійна робота		(5 балів)		(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)		Модульна контрольна робота 2 (25 балів)		Модульна контрольна робота 3 (25 балів)		Модульна контрольна робота 4 (25 балів)
Підсумковий контроль	Залік						

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основні (базові):

1. Bryant, J., & Finklea, B. W. (2022). *Fundamentals of media effects*. Waveland Press.
2. Hallin D., Mancini P. *Comparing media systems. Three models of media and politics*. Cambridge: Cambridge University Press, 2004.
3. Hartley, J. (2012). *Communication, cultural and media studies: The key concepts*. Routledge. URL: <https://www.taylorfrancis.com/books/mono/10.4324/9780203814284/communication-cultural-media-studies-john-hartley>
4. Newman, M. Z. (2022). *The Media Studies Toolkit*. Routledge.
5. Teresa, G. C. (2022). Effects of mass media framing of protest movements: a meta-analysis and systematic review of mass media studies. *Online Journal of Communication and Media Technologies*, 12(2), e202208. URL: <https://www.ojcm.net/article/effects-of-mass-media-framing-of-protest-movements-a-meta-analysis-and-systematic-review-of-mass-11538>
6. Wershler, D., Emerson, L., & Parikka, J. (2022). *The lab book: situated practices in media studies*. U of Minnesota Press.
7. Брадов В. В. Трансформація медіасистеми як фактор зародження ринкових відносин // *Психолінгвістика*. 2013. Вип. 13. С. 163–177.

Додаткові:

1. Chess, S., & Consalvo, M. (2022). The future of media studies is game studies. *Critical Studies in Media Communication*, 39(3), 159-164. URL: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/15295036.2022.2075025>
2. *Comparing Media Systems Beyond the Western World* / Ed. by Daniel C. Hallin and Paolo Mancini. Cambridge, 2012.
3. Dhiman, D. B. (2022). Artificial Intelligence and Voice Assistant in Media Studies: A Critical Review. Available at SSRN 4250795. URL: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=4250795
4. Downing D. *Internationalizing media theory: transition, power, culture*. – London : Sage, 1996.
5. Gilardi, F., Gessler, T., Kubli, M., & Müller, S. (2022). Social media and political agenda setting. *Political Communication*, 39(1), 39-60. URL: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/10584609.2021.1910390>
6. Gross P. Between reality and dream: Eastern European media transition, transformation, consolidation and integration // *East European politics and societies*. – 2004. – № 18 (1). – P. 110–131.

7. Kaluža, J. (2023). Far-reaching effects of the filter bubble, the most notorious metaphor in media studies. *AI & SOCIETY*, 38(4), 1391-1393. URL: <https://link.springer.com/article/10.1007/s00146-022-01399-x>
8. Leopoldina Fortunati. 2005. "Mediatization of the Net and Internetization of the Mass Media." *Gazette* 67 (1): 27–44.
9. Loos, E., & Ivan, L. (2022). Not only people are getting old, the new media are too: Technology generations and the changes in new media use. *New media & society*, 14614448221101783. URL: <https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/14614448221101783>
10. Machill, M., Beiler, M., & Fischer, C. (2006). Europe-topics in Europe's media: The debate about the European Public Sphere: A meta-analysis of media content analyses. *European Journal of Communication*, 21(1), 57-88. URL: <https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/0267323106060989>
11. Mohammed, W. F. (2022). Bilchiinsi philosophy: Decolonizing methodologies in media studies. *Review of Communication*, 22(1), 7-24. URL: <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/15358593.2021.2024870>
12. Sparks, C. (2005). Media theory after the fall of European communism: Why the old models from East and West won't do any more. In *De-Westernizing media studies* (pp. 29-42). Routledge. URL: <https://www.taylorfrancis.com/chapters/edit/10.4324/9780203981764-5/media-theory-fall-european-communism-colin-sparks>
13. Tosoni, S., Mascheroni, G., & Colombo, F. (2022). 4. A Media-Studies Take on Social Robots as Media-Machines. *HUMANE ROBOTICS*, 265.

9. ДОДАТКОВІ РЕСУРСИ

Онлайн-курси:

1. Медіа-пітчінг. URL: <https://www.culturepartnership.eu/ua/publishing/media-pitching>
2. Навчаймось вчитись: Потужні розумові інструменти для опанування складних предметів. URL: https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+LHTL101+2018_T3/about
3. Системне мислення. URL: <https://www.coursera.org/learn/system-thinking>
4. Курс «Комунікації». Культура і креативність. URL: <https://www.culturepartnership.eu/ua/publishing/communication-course>
5. Новинна грамотність. URL: <https://video.detector.media/special-projects/novynna-gramotnist-i22>
6. Медіаграмотність: практичні навички. URL: https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:CZ+MEDIA102+2018_T3/about
7. Інтернет-медіа. URL: https://courses.prometheus.org.ua/courses/KNU/103/2015_T2/about
8. Фактчек: довіряй-перевіряй. URL: <https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:VOXU-EdEra+FactCheck101+2018/about>
9. Social Media: How Media Got Social. URL: <https://www.edx.org/course/social-media-how-media-got-social>
10. Journalism, the future, and you! Режим доступу: <https://www.coursera.org/learn/international-journalism>
11. Influencing: Storytelling, Change Management and Governance. URL: <https://www.coursera.org/specializations/influencing-storytelling-change-management>
12. Online Games: Literature, New Media, and Narrative. URL: <https://www.coursera.org/learn/interactive-media-gaming>
13. Transmedia Storytelling: Narrative worlds, emerging technologies, and global audiences. URL: <https://www.coursera.org/learn/transmedia-storytelling>

Корисні відео:

1. Документальний фільм «Будинок "Слово"» (2019)
2. Що таке якісна журналістика? Інтерв'ю з Саймоном Островським. URL: <https://voxukraine.org/education/shho-take-yakisna-zhurnalistika-interv-yu-z-sajmonom-ostrovskim/>
3. Кінофільм «Секретне досьє» (2017)
4. Кінофільм «Наш бренд – криза» (2015)
5. Кінофільм «П'ята влада» (2013)
6. Кінофільм «Примара» (The Ghost Writer) (2010)
7. Кінофільм «Хвіст крутить собакою» (1997)

8. Кінофільм «Товариство мертвих поетів» (1989)
9. Кінофільм «Соціальна мережа» (2010)
10. Кінофільм «Сфера» (2017)
11. Кінофільм «Download: The True Story of the Internet» (2008)
12. Кінофільм «Соціальна дилема» (2020)
13. Кінофільм «Великий злам» (2019 - The Great Hack)